

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne šte. 10 h.

Inserati:
Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h.
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvem: 31 nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona šte. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona šte. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Smrt dr. Herolda.

Z dr. Heroldom izgine iz češke javnosti ena najznačilnejših oseb. Z njim pada v grob velik del mladočeške stranke, ki je bila v dr. Heroldu takorekoč vtelesena. Bil je med mladočehi morda najboljši govornik, ki ni nastopal le pri velikih paradah z blestečo retoriko, ampak ki se je odlikoval še zlasti kot bistroumen pravnik in natančen poznavavec češke politične zgodovine.

Naenkrat je izginil s površja, podoben v tem zastopniku nemškega življa — Peschki. Majhna, neznačajna in neopažena rana na nogi, zastrupljenje krvi od barvane nogavice, mrzlica in nagla smrt. Herold je bil neutrujen agitator poleg mnogih svojih stanovskih poslov. Njegova smrtna pot je bila v Plzenju, kjer je na shodu plzenjskega meščanstva govoril o svojem najpriljubljnejšem predmetu: o jezikovnem vprašanju.

Dr. Herold je prišel na površje z mladočeško stranko, ki je porazila staročehe. Skozi četrto stoletja je v češkem deželnem zboru in skozi dvajset let v državnem zboru zastopal idejo češkega državnega prava. Neutrudno je delal za narodno propagando na Češkem, in dasi so se neprestano osebna nasprotstva v mladočeškem klubu obračala mnogokrat tudi proti njemu, je vendar po svoji bistroumnosti vedno ostal na površju.

Brezobzirni narodni boj je bil njegov edini smoter. Bil je otrok one dobe liberalizma, ki je kot edino pozitivno misel poznal samo narodnost. Herold je dal pa narodni misli konkretno vsebino z idejo državnega prava; razbil je vsako sporazumljenje med Čehi in Nemci in oznanjeval boj, ki naj širi češko moč v kraljestvu ter izpodriva nemški živelj. Neumorno je agitiral za to. Postal je upravni svetnik banke »Slavije«, od leta 1889 je bil ravnatelj češke deželne banke, od leta 1895 češki deželni odbornik, državni poslanec in tudi kot odvetnik jako delaven. Mnogo so mu očitali, da si je znal pridobiti toliko plačanih služb. O državnopravnem vprašanju je pisal tudi strokovne razprave.

Kot politik je bil liberalce stare šole, in je doživel rast, višek in propad mladočeške stranke. Po zadnjih drž. volitvah, ki so tako prodirale mladoč. vrste, ni več vi-

del strankinih uspehov in je posvetil odslej svoje delo samo še agitaciji za državno-pravne probleme v deželi. V svojem zadnjem govoru v Plzenju je pozival češke uradnike k odporu proti nadzirnim uradnikom, in da naj vpeljejo češki uradni jezik »via facti«. Z okrožnico do češkega uradniškega društva je dal povod k zadnjim dogodkom pri sodiščih, ki bi bili skoro povzročili parlamentarno krizo.

Zdaj je padel tudi ta vojniki. Dasi mu v mladočeškem taboru njegovi tekmeci niso nikdar prav zaupali, je z njim mladočeška stranka izgubila enega svojih najtrdnjših stebrov, ki je še krepko stal v splošnem polomu.

Zmešnjava v češkem taboru vsled Heroldove smrti se bo še pomnožila. Dedičev bo dobil, a taki talenti, kot Herold, se redko rodijo.

Rojen je bil rajni dr. Herold 22. oktobra 1850 v Vrsobicih pri Pragi. Na praškem vseučilišču je postal 22. oktobra 1874 doktor prava, služil je kot enoletni prostovoljec, postal rezervni poročnik in pozneje nadporočnik deželne brambe. Lastno odvetniško pisarno je otvoril leta 1881 v Kraljevih Vinohradih. Ustanovil je leta 1877 v Vrsobicih češka narodna društva, izvolili so ga v vrsoviški občinski svet in leta 1884 za vrsoviškega župana. V češki deželni zbor je bil izvoljen prvič leta 1883 kot mladočeški kandidat, državni poslanec je postal leta 1885. Pisateljsko je sodeloval pri pravnih strokovnih listih in za »Narodne Liste«.

Herold je nasprotoval spravi z Nemci, ker je hotel, da se povrne Čehom državno pravo. Na praškem shodu 16. junija 1889 je zahteval, naj se češki deželni zbor pogaja naravnost s kraljem. V češkem deželnem zboru je v razpravah leta 1890 in 1891 ostro nastopal proti pogodbi z Nemci. Staročeška glasila so ga ostro napadala kot odvetnika in zagovornika. Dne 10. novembra 1891 je zahteval v državnem zboru, naj se uvede v armadi materni jezik. V češkem deželnem zboru je spomladi leta 1893. nastopil za češko državno pravo. V češki deželni odbor je bil izvoljen l. 1895. Dr. Herold je bil tudi nekaj časa načelnik mladočeškega državnozbornskega kluba. Herold je potoval vsako leto v inozemstvo, da je informiral časopise o stremeljenjih Čehov. Častno meščanstvo mu je podelilo nad 40 čeških mest.

Rajnega dr. Herolda so 4. t. m. mazičili. Sijajen pogreb mu priredi v četrtek

popoldne mladočeški izvrševalni odbor. Nagrobnico govori Kramář. Herold zapušča zakonski načrt o razdelitvi okrajev in spomenico z ozirom na jezikovno vprašanje na Češkem. Spisa izročje ministrskega predsedniku Becku.

HRVAŠKA.

Na zagrebškem vseučilišču.

Sestavil se je odbor vseučiliških profesorjev, z vsake fakultete po dva, ki mu je naloga, da spiše memorandum o najnovšem preganjanju profesorjev. To spomenico izročijo vladarju.

Osemnajst belgrajskih vseučiliških profesorjev je upokojenemu profesorju Šurminu pismenim potom izrazilo svoje simpatije.

V Zagrebu se govori, da bosta penzionirana predvsem še profesorja Ferdo Šišić in dr. Lazar Car. Dotična odloka še nista prispela v Zagreb. Značilno je, da vlada penzionira le take profesorje, o katerih je znano, da nimajo premoženja, pač pa veliko družino.

Osemsto vseučiliških dijakov je že dvignilo svoje odhodnice. Mnogo jih je že včeraj zapustilo Zagreb, ter se podalo na daljine tuje univerze. Marsikatera teh nadebudnih eksistenc je pač s tem usodnim korakom uničena. Saj so iz večine siromaki, ki so že v domačem krogu težko izhajali, kako še le v tujini. Brez kruha pa se v boju za ideale kmalu omaga. Za dijake, ki poidejo v Prago, nabira darove Rok Bradanović (Kraljevski Vinohrady.)

Shod naprednjakov.

V nedeljo je imela napredna stranka shod v Zagrebu pod predsedstvom dr. Iv. Lorkoviča. Shoda se je udeležilo mnogo pristašev iz provincije. Sklenilo se je vstrajati v boju proti sistemu Rauch. Naglašala se je solidarnost s srbsko samostalno stranko, zlasti glede konflikta z banom. Nabirali bodo prispevke za strančni zaklad ter prirejali shode po deželi.

Demonstracije in aretacije.

Ko so v nedeljo odhajali iz Zagreba Slovenci, zbralo se je na državnem kolo-dvoru na stotine ljudi, zlasti vseučilišnikov in drugih dijakov. Ko se je množica vračala v mesto, pela je narodne pesmi, kar je pa policija prepovedala. To je ljudstvo ogorčilo in padle so ostre besede. Neka skupina pa je zapela znano: »O du mein lieber Augustin.« V tem hipu je jez-

dece redarstvo naskočilo množico, ki je razletela na vse strani. Aretiranih je več oseb, med njimi kakih deset dijakov.

Bajoneti.

V nedeljo so bili konsignirani trije bataljoni pešcev in en eskadron konjenikov, torej skupaj približno 900 bajonetov in sabelj.

C. IN KR. ARMADA.

Letošnje velike vojaške vaje.

Letošnje cesarske vaje se bodo vršile na zahodnem Ogrskem. Udeležje se jih budimpeštanski, požunski in zagrebški armadni zbor. Končale se bodo približno 18. septembra. V ostalih armadnih zbora bodo končali vojaško izobraževalno delo v vajah divizija proti diviziji. Vaje bodo izvedene na vojni podoben način. Zato bodo tudi počivale in se zavarovale čete kakor v vojski. Gledalo se bo na presenečenja po zasedah, nepričakovanih napadih, na nočne manevre. Vojakom se pridele biciklisti, motorji, avtomobili. Brzjav, telefon in optična znamenja bodo uporabljali v največji meri med maršom, ponoči in v nekrvavi bitki. Zrakoplovi se morajo izrabiti pri vajah. Vsa skrb se bo obračala na zdravje in na preskrbo izoliranih oddelkov. Poslovala bodo tudi vojne poštne ekspoziture. Za posebne uspehe patrulj se razpišejo denarne nagrade.

IZGREDI ŽIVINOZDRAVNIŠKIH VISOKOŠOLCEV NA DUNAJU.

Dijaki dunajske živinozdravniške visoke šole so došli včeraj že ob 8. uri zjutraj v zavod, kjer so razbili predavanja in se podali na to v anatomno dvorano, kjer so izročili rektorju spomenico, ki zahteva, naj podrede šolo, ki spada zdaj pod vojno ministrstvo, naučnemu ministrstvu, naj se svobodno voli rektor, odstranijo naj se kovači-zvinozdravniki in naj dobe dijaki zadoščenje, ker jih je razžalil neki stražmojster. Med izročitvijo spomenice so klicali dijaki: »Proč z vojniki!« »Proč od vojnega ministrstva!« Dijaki so odtrgali vse napise z vojaškim značajem. Rektor se je podal takoj na vojno ministrstvo, da poroča, kaj se je zgodilo. Dijaki so na to demonstrirali na dvorišču. Na poziv nekega ritmojstra, sočlana zavodovega poveljništva, sta došla dva bataljona nekega ogrskega polka, ki sta zapodila z nasajenimi bajoneti dijake z dvorišča in s ceste pred zavodom, nakar so zaprli cesto. Dijaki so se zbrali ob mestni železnici in klicali pfuj. Izzvižgali so dva častnika, ki sta se peljala

LISTEK.

Pismo iz Amerike.

New York, 21. aprila 1908.

Na naselniškem otoku Ellis Islandu pridno vživamo počitnice. Skoro bi lahko slepe miši lovili po velikanskih prostorih na Ellis Islandu. Kar je lani eden sam, komaj kak srednje velik parnik pripeljal, to pripeljejo na otok danes 3, da 5, 6 velikih parnikov. Danes na primer je došlo 6 parnikov, samih velikanov. Toda vsi skupaj so pripeljali 1452 izseljencev.

Zato pa komisija postopa silno strogo, da večkrat naravnost neusmiljeno. Ako je le policijski povoda, da se boji, da bo ta ali oni izseljenec na breme javnemu usmiljenju, takoj ga zavrne, ako se kdo ne smili in ne prevzame zanj odgovornosti in skrbi. Tako je bilo danes odposlanih v domovino nazaj 17 Črnogorcev. Zadolžili so se, da so plačali vožnjo do Amerike. Imeli so naslove navadnih rojakov-delavcev, ki so sami brez dela tukaj. Ganljivo je bilo gledati uboge sirote, ki so poklekli pred uradnika, ki je imel nalog jih odvesti na ladijo nazaj, in ga jokaje prosili, naj jih pušči naprej.

Neko dekle z Gorenjskega, namenjeno k svojemu stricu v Pittsburg, je imelo le malo otekline na levi rami. Takoj je bila »excluded« in po treh dnevih je bila odvedena nazaj, ker se njen stric ni pravočasno oglasil zanj.

Kljub temu imamo pa prav pogosto »ohceti«. Tako se je pretekli teden poročil mladi parček France Porenta in Marija Silar, oba iz Šmartna pri Kranju. Poročena sta bila v cerkvi sv. Frančiška, kjer sta z dovoljenjem komisije opravila prejšnji dan sv. spoved in drugi dan sv. obhajilo.

Marija Sladič iz Dolenjskega je že tri mesece v izseljeniški bolnišnici, kjer ležita dva otročiča bolna za ošpicami. Vse prošnje so zastoj; dokler otroka ne bosta popolnoma zdrava, jo komisija ne izpušči.

Bivši komisar, ali bolje »vladar« izseljeniškega otoka Ellis Islanda je v Evropi. Videti hoče vsa pristanišča, kjer izseljenci stopajo na ladje za Ameriko. Bajne pride ob svojem prihodu več na otok, temveč v Washington v »belo hišo«, kjer bo popolnoma preuredil zistem izseljeništv. Sedanji komisar je Irec, Murray, dober katolik.

Dosedanji avstrijski generalni konzul v New Yorku, baron Harach O'Carroll je danes odpotoval na večmesečni dopust v Evropo. Njega nadomestuje sedaj konzul

Georg de Grivišič. Bajne gre samo na dopust in da se obenem pokloni cesarju, ker je bil jeseni odlikovan s častjo poslaniškega svetnika. Vendar pravijo, da se več ne vrne na to mesto. Škoda, prav škoda blagega gospoda, ki je bil tudi dober, veren katoličan.

Za novo slovensko faro v New Yorku odbor pridno deluje. Škoda le, da so časi tako slabi.

V New Yorku vlada veliko ogorčenje med meščani, ker se je odkrilo, da je družba, ki ima nadcestno železnico v mestu, izdala velikanske svote za dosego svojih političnih namenov. V Ameriki je pač dolar gospod, alpha et omega vsega. Milijonar je vse, je kralj, revež je pa povsod revež.

Nenry Boulanger, Francoz in znani trgovec z dekleti, je bil pri »svojem delu« zasačen in skupaj z neko »tovarišico« — po najnovšem vzorcu delovanja ameriške policije — pripeljan na Ellis Island, da ga komisija postavi pred svoje sodišče in prav ob kratkem pošlje nazaj v blaženo Francijo. Radi varnosti zaprla ga je komisija v svoje podzemeljske ječe. Toda tiček je bil modrejši kot komisija. Naenkrat so ga začeli »strašno« zobje boleti. Prosil je zdravnika. Na otoku je veliko zdravnikov, toda zobotehnikar še ni, ker do zdaj komisiji še ni v glavo padlo, da bi izseljen-

cem tudi zobe štela. Commissioner, usmiljen kakor je, poslal je ubozega bolnika v spremstvu dveh čuvajev v New York k zobozdravniku. Toda Francoza je vse kaj drugega bolj bolelo kakor zobje. Ko pridejo v mesto, kjer je seveda vse polno ljudstva, ki brez dela postavajo po ulicah v gručah, porabil je jetnik priliko in izginil prestrašenima čuvajema, ki sta seveda takoj bila odslovljena. Vse zasledovanje za premetenim tičkom je zaman.

Vse stroke imajo dandanes že specialiste. Kaj čuda, da tudi roparsko in tatinsko rokodelstvo noče v tem zaostati. Delo naj se porazdeli! Tako poznamo specialiste v tatvini koles; roparje specialiste, ki so se odločili ropati le po župniščih, anarhiste, ki so specialisti v moritvi kronanih glav. V novejšem času je pa specialiteta narastla zopet za eno stroko. V St. Paulu, Minnesota je zaprla policija 21. aprila Roberta Kehle, ki je specialist v roparstvu samostanov in redovnih hiš. V zadnjih treh tednih namreč je oropal tri samostane in dom metodistovskih dijakov. Bajne mu bo policija dokazala še 20 enakih slučajev, ko je po raznih ameriških velikih mestih kazal v različnih samostanih svojo stroko. Policija bajne ima velik »respekt« pred tem specialistom in njegovo zares občudovanja vredno spretnostjo. Vendar se pa temu nihče ne čudi. Mož je namreč doma iz Pru-

v izvoščeku iz zavoda, dvema profesorjema so pa živahno klicali živio. Vojno ministrstvo ne nasprotuje, da se zavod podredi naučni upravi, a učna uprava bi potrošila za zavod več, kakor rabi vojno ministrstvo. Opoldne se je podalo v zbornico odposlaništvo demonstrantov. Zaradi min. Peschkovega pogreba je bilo navzočih le malo poslancev. Deputacija se je pritožila pri Pacaku in Romanczuku radi bajonetnega napada. Rektor Bayer je natančno poročal naučnemu ministrstvu o izgrelih. Začasno so prekinili predavanja. Ministrstvo je presenečeno, ker se dela na reforme zavoda. Ob 2. uri popoldne so se ponovile demonstracije v zavodu. Vojaki so zopet izrinili kakih 100 demonstrantov iz zavoda. Dijaki so se zopet podali pred parlament in pred vseučilišče, kjer so poslali deputacijo rektorju. Na to so se razkropili. Med demonstracijo ni bil nihče ranjen ali prijet. Dijaki so ogorčeni zaradi dogodkov na živinozdravniški visoki šoli. Popoldne so se posvetovali dijaki vseh dunajskih visokih šol. Ni izključena splošna stavka dunajske visokošolske mladine. V zavodu samem izgleda, kakor da ga oblega vojaštvo. Po dvoriščih so nastanjene vojaške peš-straže in konjeniki. Tudi pred zavodom stoji vojaška straža. Rektor Bayer je naznanil dijakom, da se odstrani vojaštvo, če obljubijo dijaki mir. Dijaki so pa izjavili, da se ne pogajajo, dokler ne odpravijo straže.

OBSOJENI SOCIALNODEMOKRAŠKI POSLANEC.

Socialnodemokraškega poslanca Schuhmeierja je obsodilo dunajsko porotno sodišče zaradi napadov na poslanca Stranskega v listu »Volkstribüne« na globo 300 K, oziroma v enomesečni zapor.

PACAK MINISTER?

Poroča se z Dunaja, da je želja najvišjih krogov, da namestu Praškega postane zopet češki minister Pacak, ki je baje veliko bolj sposoben doseči narodnostni sporazum.

FINANČNO VPRAŠANJE V NEMČIJI.

Nemčija stoji zdaj pred perečim vprašanjem, kako urediti svoje finance. Dasi je dežela bogata in se je narodno premoženje povišalo, vendar znaša državni dolg štiri in pol milijarde mark. Pokritja država nima. To od tega pohaja, ker država kot taka glasom ustave pobira samo carino in indirektni davek, dočim posamezne zvezne države pobirajo direktne davke. Država kot taka nima nobenega ozemlja itd., ki bi pokrival dolg, temveč samo čisto ne-produktivne naprave, to so: nekaj strateških železnic, mornarico, trdnjave itd. Samo pošta nekaj nese, seveda premalo. Finančna reforma je zato težavna, ker svobodomiselne stranke nočejo dovoliti povišanja indirektnih davkov, zvezne države same pa tudi niso pri volji odstopiti kaj od svojega državi. Sodi se, da se bo ob finančni reformi razbil sedanjí blok in bo zopet katoliški centrum prevzel vodivno vlogo.

NEMŠKI KNEZ KRIVOPRISEŽNIK.

Priči Ernst in Riedel sta izjavila, da ne poznata brata kneza Filipa Eulenburga. Pečala sta se s knezom Filipom Eulenburgom, ki jima je dajal osebno denar in s katerim sta se tikala. Nemški cesar zahteva, da mu poročajo vsak dan o zadevi in zahteva, naj se pravosodje ne ozira na kneza. Cesar sodi, da je Eulenburg prisegel po krivem, kar mu je zelo neprijetno, ker je zaupal knezu. Oglasila se je še tretja oseba, ki je pripravljena, da priseže, da se je pečala še l. 1905 s knezom. Tajni policisti stražijo Eulenburgovo graščino Lie-

ske, kjer niti javna oblast več ne ve, kaj je moje ali tvoje, nemško ali poljsko.

Med tem, ko spijo čuvaji Sijona in se bojujejo med seboj za prazen nič, delajo prav pridno moči teme. Vse, kar je le količikaj sposobnega za delo, je pri delu. Organizirajo se slovenski socialisti po Ameriki, da je občudovanja vredno. Gotovo pet novih socialistovskih društev so ustanovili samo letos. Prirejajo predavanja in večerne šole, agitirajo za svojo stvar, kjer le morejo, ustanavljajo čitalnice itd. In vse to se godi pred očmi slovenskih katolikov. Duhovnik, ki hoče poseči v ljudsko delovanje, je tožen in preziran kot »greenhorn«, ki ne pozna Amerike, ne ameriških duhovskih nazorov, je demagog, katerega se mora iz Amerike pregnati. »Jaz nočem, ali ne znam, drugi pa tudi ne sme«, to je zlo, ki se zajeda globoko v dušo slovenskih voditeljev v Ameriki v neizmerno gorje in neizmerno škodo vsega slovenstva v Ameriki. — Videant consules....

Pravkar sem bral, da mislijo semkaj dobiti apostola slovenskega socializma, E. Kristana. Ali ni to požrtvovalno delo? Kaj pa katoliki? Kje ste pa kršč. socialci? Kaj slovenski ameriški katoliški shod — to je edino zadnje naše upanje. — P. K. Z.

benberg. Grajski park je zaprt. Kneza prepeljejo v berlinske zapore, ko toliko okreva, da ga bodo mogli peljati.

MARLJIVA ITALIJA.

V Castellamaru se vrše priprave, da izpustijo v morje novo bojno ladjo. Dolga bo 168, široka 26-66, visoka 16 m. Imela bo 12 topov po 30-5 cm kalibra in 30 topov manjšega obsega.

KAKO SE GRADI IN KOLIKO BO VELJALA SANDŽAŠKA ŽELEZNICA.

Pripravljalna dela za sandžaško železnico so se pričela na štirih krajih. Vodijo jih štiri inženirske čete. Vsaka sestoji iz nadinženirja in 4 inženirjev. Inženirji so vsi Avstrijci. Turška komisija je sestavljena iz štirih višjih častnikov od štaba in dveh inženirjev od ministrstva za javna dela. Pripravljalna dela za trasiranje bodo trajala 4—5 mesecev. Kapital za zgradbo bo znašal 60 milijonov.

RESNI DOGODKI V INDIJI.

Iz Simle se poroča, da je približno 20 tisoč Afgancev prekorachilo mejo. Angleška vlada je odredila vojne priprave po vsej severni Indiji. Vlada veliko razburjenje.

VOJSKA MED AFGANIČANI IN ANGLEŽI.

Vstaja v Indiji?

Položaj ob afganiško-indijski meji je jako resen. Afganiško mejo sta prekorachili dve veliki afganiški četi. Položaj še poostreuje dejstvo, da so odkrili v Indiji obsežno zaroto proti angleškim uradnikom. Število Afganičanov cenijo na 13 do 20 tisoč mož. V soboto so videli sovražnika iz Landi-Kotala. Ponoči v soboto so napadli Afganičani utrjeno stražnico Dichin-Kaudach. Sovražnika so Angleži odbili. Ponoči 3. t. m. so izkušali vzeti Afganičani karavanserijo. Streljanje iz stražnice je to preprečilo. Afganičani so se umaknili proti jugu. V Landi-Kotal je došel general Wilcas z brigado na konjih, z osmimi topovi in s kavalerijskim švadronom. Z napadom na Landi-Kotal je pričela oficijelna vojska z Afganičani. Izmišljeno je poročilo, da je prepovedal emir Afganičanom napad na Angleže.

KATOLIČANI V AMERIKI.

List »Catholic Times« piše: Pred 100 leti so katoličani v Združenih državah imeli samo eno škofijo, ki jo je vodil dr. Carrol. Še pod njegovim škofovanjem se je razdelila v štiri: New York, Boston, Philadelphia, Bardstown Kentucky. Med 100.000 katoličani je pastirvalo 30—40 duhovnikov. V teku 100 let pa je narastlo število katoličanov na 20 milijonov.

Dnevne novice.

+ **Poslovenjenje gimnazij.** V seji c. kr. deželnega šolskega sveta je interpeliral dr. Šusteršič zaradi poslovenjenja prve in druge višje gimnazije v Ljubljani ter višjih gimnazij v Novem mestu in v Kranju. Skliceval se je na dogovor z vlado, po katerem se mora hkrati z ustanovitvijo nemške gimnazije v Ljubljani, izvršiti tudi poslovenjenje imenovanih gimnazij, ki morajo biti izključno slovenska posest in na katerih se mora sukcesivno vpeljati slovenski učni jezik počenši že z bodočim šolskim letom. G. c. kr. deželni šolski nadzornik Hubad je nato poročal, v kakem stadiju je prireditve slovenskih učnih knjig. Želeti je vsekako, da se čimprej pripravijo vse učne knjige, da ne bo od te strani zadržka poslovenjenju gimnazij.

— **Nemška šola v Trzinu.** Nemški šolski kuratorij je ustanovil nemško enorazrednico, ki bo nastanjena v Klofutarjevi hiši v Trzinu. Nastavljena bo učiteljica B. Lotti.

— **Iz učiteljske službe.** V Harijah je definitivno nastavljena učiteljica gđna Al. Cigoj. — V Št. Vidu pri Ljubljani je nastavljen definitivno g. Viktor Mihelič. — Na meščanski šoli v Krškem je nastavljen kot strokovni učitelj g. Maksimilijan Hočevar, v Ržišah gđna Alojzija Trošt, v Vremah gđna Julija Karlin. — G. Hlebec je iz Polja prestavljen na Ubelsko.

Za načelnika okrajnega cestnega odbora kamniškega je izvoljen g. župan Andrej Mejač (prej je bil Močnik), za namestnika g. Wiertchnigg.

— **Nova hranilnica in posojilnica.** Z Glinc se nam piše: V nedeljo, dne 3. maja, se je otvorila in pričela poslovati »Ljudska hranilnica in posojilnica na Viču«. Zbranim možem je najprej gospod revizor Al. Pelc podal navodila za poslovanje načelstva in nadzorstva. Nato se je konstituiral odbor sledeče: Jožef Lavrič, načelnik; Iv. Pance, blagajnik; Ivan Pliberšek, Jožef Vrtačnik, Franc Pance, Peter Rekar, Fr. Pleško, odborniki; P. Teodor Tavčar, tajnik. Člani nadzorstva so: Franc Vrtačnik, predsednik; Anton Mehle, Valentin Sojar, Nikolaj Selan in Ivan Jerin. — Sedež ima

hranilnica v društveni sobi v samostanu. Uradne ure so vsako sredo od 11. do pol 1. ure in vsako nedeljo od pol 4. do 5. ure. Kot udje se morejo vpisovati prebivalci iz občin Vič, Dobrova, Gor. Šiška in Ljubljana. Bog daj obilo blagoslova!

+ **Iz Črnomlja se nam poroča,** da je bil gospod deželni glavar in dvorni svetnik Šuklje v Črnomlju oficijelno sprejet. Sprejela ga je deputacija mestnega zastopa in župnik mesta Črnomelj, g. S. Peharc. Toliko na neresnične trditve »Belokranjca« in »Slov. Naroda«.

+ **Sramujejo se svojih »načel«?** Po liberalnem časopisju je vrišč, ker smo priobčili par uradniških imen in opozorili, da so to naši nasprotniki. To je »denunciacija«, kriče ogorčeni naši nasprotniki, ki so sicer jako mirno in zadovoljno gledali, ko so liberalci uničevali eksistenco našim ljudem. Gospodje liberalni časnikarji očividno ne razumejo, kaj je denunciacija. O občem zboru uradniške »Naše zveze« je vendar »Narod« priobčil celotno poročilo, v tem poročilu je bilo natančno opisano, kako politikuje »Naša zveza« in mi smo to konstatirali, kar je »Narod« raztrobil. Tudi imena teh odličnih politikov na čelu jim poštni uradniki Tomažin, Rak, Šemrov smo brali v »Narodu«. Storili smo tem gospodom le to uslugo, da smo njihova imena ponatisnili tudi v »Slovincu« in so se torej ta slavna imena blestela v dveh dnevnikih. Sedaj so pa gospodje ogorčeni, ker nismo pustili, da bi bila njihova imena samo na »Narodovem« papirju. Mnenja smo: kar sme »Narod« javnosti povedati, smemo tudi mi. Gospodje tudi ne smejo biti preveč hudi, če smo nanje opozorili naše poslance, ker to je vendar čisto jasno, da je politiziranje »Naše zveze« naperjeno proti S. L. S. in da so gospodje, ki se pridružijo »Naši zvezi«, prekinili vsako zvezo z našimi poslanci. To je vendar tudi v lastnih njihovih intencijah. Ogorčenje se nam torej zdi jako neumestno, posebno ker so nekateri gospodje jako pogumni in n. pr. poštni uradnik Rak celo na cesti svojega političnega nasprotnika pri miru ne pusti. Na občem zboru »Naše zveze« in na občem zboru uradniške gospodarske organizacije so ti gospodje jako bobneče nastopili v javnosti za liberalna politična »načela«, zato naj se sedaj ne sramujejo in ne — ženirajo svojih načel, ako to odločno tudi v »Slovincu« konstatiramo. Ob priliki priobčimo morda tudi imenik članov ultra liberalno politične uradniške »Naše zveze«. Spoznajmo se!

+ **Pametna beseda.** »Slovenski Meščan« piše: »Naši gostilničarji so napravili zadnje dni poučen tečaj na Dunaj. Tam so se lahko prepričali, kaj je storil »klerikalni« občinski svet na Dunaju za razvoj mesta. Primerjali so prav lahko gospodarsko politiko Dunaja z Ljubljano. Tam velikanske, trezno zasnovane naprave, kakor plinarna, elektrarna, ki donajajo na leto milijone, v Ljubljani pa ima mesto prenapeljeno ustanovljeno elektrarno, ki se vzdržuje edino le na ta način, da zahteva od konzumentov za slabo luč pretirane cene! Prepričali so se tudi lahko, kakšne namene ima »najbolj črni klerikalec« minister dr. Gessmann. Liberalne korifeje, ki so se nahajale med temi izletniki, si morajo pač same zastaviti vprašanje, odkod ima meščanstvo več koristi, ali od liberalnega koristolovstva ali od njegovih nasprotnikov. Če mislijo količikaj trezno, odgovor ni ravno težaven. Liberalna stranka se bori za zadnje svoje postojanke. Kakor je dogospodarila na Dunaju in drugod po Avstriji, tako bo tudi pri nas. Ljudstvo spoznava, da je strašno klerikalizma le še zadnje obupno bojno sredstvo propadajoče stranke. Kajti bodočnost srednjega stanu ne zavisi od politike »farške gonje«, ampak poiskati si moramo pot preko praznih strašil do treznega in odločnega gospodarskega dela!«

— **Za »Slovensko krščansko-socialno zvezo«** so darovali: Dr. Pegan 10 K. — Po dr. Peganu za storjeno uslugo 20 K. — Telovadni odsek v Št. Vidu kot izkupiček za njegove na komerzu prodane razglednice. — Dekan Dolinar 1 K. — Janez Plahutnik, kaplan v Ribnici, 1 K. — Andrej Orehek, kaplan v Ribnici, 1 K. — Alojzij Klavs, posestnik v Ribnici, 1 K. — Naj bi ne bilo kraja v naši domovini, kjer bi se v jubilejnem letu ne nabiralo za »Slovensko krščansko-socialno zvezo«!

— **Vsprejem nemškega cesarja v Pulju.** Iz Pulja javljajo: Za vsprejem nemškega cesarja se zberejo tukaj vse vojne ladje, ki se nahajajo v službi. Cesar Viljem dospě semkaj v sredo 6. t. m. in se še istega dne po železnici odpelje na Dunaj. V sredo si ogleda cesar razne zavode vojne mornarice in novo vojno ladjo »Admiral Spaun«.

— **Pretep odvetnikov na sodišču.** Prošlo soboto se je na Reki vršila sodna razprava v pravdi, ki sta jo zastopala bivši reški župan dr. Mayländer in dr. Brelič. Poslednji je začel dr. Mayländerja zmer-

jati. Nekaj časa napadenec ni reagiral. Ka dr. Brelič zgrabi za stol in ga vrže v nasprotnika, ta pa se vrže na dr. Breliča te ga začne daviti. Sodniki, priče in uradnik so le s težavo ločili borilca. Razprava je bila preložena, proti odvetnikoma pa se uvedli disciplinarno preiskavo.

— **Iz Metlike se nam piše:** Inženirji so nas zapustili; mislimo, da so glavna dela dovršili. — Dne 23. aprila 1908 je imela »Prva dolenska posojilnica« svoj občni zbor. Govori se, da ni šlo vse gladko. Eden g. odbornikov je namreč zahteval pojasnila glede v Črnomlju prodane loze, baje za 22.000 K. itd. Čuje se tudi, da je izstopil iz odbora. Vse je radovedno, kaj je na tej stvari. — V nedeljo, dne 26. apr. 1908, smo imeli v svoji sredi gospoda deželnega glavarja, kakor je že »Slovenec« poročal. Bili smo ga prav iz srca veseli. — Pri nas je vse v najlepšem cvetju. Sadje lepo kaže. — Jako dobro bi došel v Metliko še en pek.

— **Šola v Cresu,** ki jo je ustanovila družba sv. Cirila in Metoda za Istro, je dobila pravico javnosti.

— **Imenovan je poročnikom** gospod Jožef Petovar, doslej poročn. namestnik pri pešp. št. 66. — Poročnikom je tudi imenovan g. Miljko Jug, sin nadučitelja g. V. Juga v Podovci, doslej poročn. namestnik pri domobranskem pešp. št. 23.

— **Slovensko časopisje.** Dr. Prijatelj namerava v založbi Kleinmayer & Bamberg izdajati vsake trimesece izhajajočo revijo, ki bi prinašala članke o pregledu svetovnega gibanja. Če bo revija tako razumljiva, kakor nekateri dr. Prijateljevi dosedanjí članki, potem bo to res lepa — zmes.

— **Smrt v tujini.** V Forest City Pa je umrl Slovenec Anton Hribar vulgo Korun, doma iz Vče pri Litiji.

— **Nova slovenska cerkev v Milwaukee Wis** v Ameriki bode v kratkem dodelana. Župnik g. Smolej stanuje tam že par tednov.

— **Majdič proti zadrugam.** Vinko Majdič iz Kranja je v Trnovem pri Ilirski Bistrici nasproti tamošnjemu gospodarskemu društvu postavil svojo zalogo moke. To je zahvala za to, da so zadruge prodale toliko njegove moke. Svoji k svojim!

— **Družinska žaloigra.** V Ločni pri Rudolfovem se je včeraj popoldan ob 4. ustreliš France Zalokar, dobro situiran posestnik, star okrog 46 let, oče 9 nedorastlih otrok, med katerimi je najstarejša hčerka stara 16 let. Vzrok samoumora: družinske razmere.

— **Ponarejevalci denarja.** Poročali smo, da so zaprlí v Pulju neko žensko, Strujo, ki je razpečavala v Pulju ponarejene kronke novce. Struja je povedala pravi priimek in tako je bilo lahko dobiti njenega moža na Reki. Iv. Struja je spočetka tajil, potem pa vse priznal. Zakonska Struja sta imela na Reki krčmo v ulici Forno Vecchio, stanovala sta pa na Sušaku. Tu sta imela podnajemnika, v osebi italijanskega podanika Romana Bonafé, 36-letnega mehanika, rojenega v Padovi. Ta je delal ponarejeni denar ter ga razpečaval v družbi z gospodarjevo družino. O preiskavi so našli v hiši 30 kronskih novcev in eno italijansko liro, vse ponarejeno, potem vse potrebno orodje in gradivo. Bonafé se nahaja sedaj v bolnišnici; proglašili so ga aretiranega ter izročili redarstvu v varstvo. Ivan Struja je v zaporu na Sušaku, Marija Struja s pet dečki pa v Pulju. — O Bonaféu se poroča, da je v Padovi na zelo slabem glasu. Zadnji čas je bil uslužben pri tvrdki Whithead in dr. na Reki. Pred nekoliko meseci so ga aretirali, ker je letel nanj sum, da bi bil inženirju Rubiniču na Reki ukradel več stvari. Vsled pomanjkanja dokazov pa so ga morali izpustiti. Dosedaj je bil že najmanj desetkrat obsojen. Ponarejenih kron so dosedaj nabrali 150. V zadevo je zapletenih več oseb ter je pričakovati novih aretacij.

— **Meščanski shod v Zagrebu prepovedan.** Za nedeljo ob 10. uri dopoldne bi se imel v »streljani« v Zagrebu vršiti shod meščanstva vseh strank z dnevnim redom: Politično preganjanje na Hrvatskem. Malo pred desetimi pa je dobil eden izmed sklicateljev odločbo policije, da je shod prepovedan. Mestno redarstvo in orožništvo je bilo konsignirano. Ob vходу v Streljačko ulico so bili postavljeni kordoni orožnikov z nasajenimi bajoneti, tako da nihče ni mogel do streljišča. Sklicatelji so na to sklenili prirediti zaupni shod v smislu § 2 zakona o združevanju, ki zanj ni treba policijskega dovoljenja. Razposlalo se je vabila imenoma naslovljena na znane osebe in kmalu je bila velika dvorana »streljana« natlačeno polna. Sedaj pa vstane policijski komisar Čurčić ter izjavi, da tudi tega shoda ne more dovoliti. To je seveda izzvalo vihar. »To je nezakonito! Abcug Rauch! Abcug policiji!« in podobno se je klicalo. Poslanec dr. Lorković je vprašal policijskega komisarja, kako utemeljuje prepoved. Odgovoril je lakonično: Shod je prepovedan! ter pozval občinstvo, da se razide. Ko ga niso takoj ubogali, udrlí so v dvorano redarji in orož-

niki ter jo siloma izpraznili, a seveda ne z glasé rokovanicami. Redarji in orožniki so poglali ljudstvo v llico. Potem je prišel na pomoč oddelék redarjev na konjih, ki je zborovalce podil ob Frankopanovi ulici. Množica je zvižgala in vpila „abcug“, do izgrediv se ni dala izzati.

— **Pri javni telovadbi** so bili zastopani tudi telovadci iz Metlike in Št. Ruperta.

— **Novice iz Črnomlja.** Pretečeni teden si je ogledala posebna komisija prostor, kjer bodo zidali novi most čez Dobličanko. Vse je že pripravljeno, samo da se predloži deželnemu zboru, nakar se začne z delom. Zadnji čas je že, da se zgradi ta most. Ljudje že nestrno pričakujejo onega dne, ko bodo začeli rušiti poslopja. Gospodu Fabjanu so odmerili prostor za hišo, ki jo namerava sezidati ob novem mostu. — Minoli četrtek sta obiskala Črnomelj in črnomaljsko okolico g. vladni svetnik in vseučilišni profesor Kubiček ter gospod kustos deželnega muzeja V. Šmid. Ogle dala sta si rimske spomenike v Črnomlju in v Loki ter Mitrovo svetišče na Rožancu. Nato sta odšla v Gradac, čegar romantična lega je napravila na gospoda vladnega svetnika izvanreden vtis. — Žendarmijske postaje v Črnomlju in okolici je obiskal minoli teden gospod polkovnik Riedlinger. — Javno tehniko si kmalu preskrbi naša mestna občina. — Zelo lepo hišo zida v Črnomlju g. J. Šterk, trgovec na Vinici. — Letos je minulo petsto let, odkar so Turki prvič pridivljali v Belo Krajino. Malo preje je postal Črnomelj mesto. — Nehvaležnost nekaterih liberalcev okoli »Belokranjca« napram gospodu deželnemu glavarju in dvornemu svetniku F. Šukljeju presega že vse meje: belokranjsko železnico so nam preskrbeli Italijani! To je že podlo zavijanje resnice. — Črnomelj ter vsa črnomaljska okolica — (okoli 16.000 prebivalcev) vztraja še vedno odločno pri želji, da se gradi glavna železniška proga skozi Črnomelj. Čemu posebne stranske proge iz Metlike, ko bo proga Metlika-Karlovca le vicinalna? Toda brez oziroma na to bo za našo deželo mnogo koristnejše, če gre glavna proga na Črnomelj, ker se na ta način Bela Krajina tesneje pridruži k Ljubljani.

— **Uvedenje električne moči na alpskih železnicah.** Pripravljalna dela za uvedenje elektrike na alpskih železnicah v železniškem ministrstvu se prav marljivo nadaljujejo. Pred vsem se skrbi za koncesije vodnih moči, merjenje istih na vrednost moči in izdelovanje troškovnih proračunov za pridobivanje električnih sil. Kot prvi del alpskih železnic, na katerem se bode uvedel električni obrat, določena je proga Trst-Opčina, kjer se bodo potem opazovali uspehi električne moči posebno z ozirom na mnoge predore ob tej progi.

— **Naklo.** Hranilnica in posojilnica je imela pretečeno leto 76.767 K prometa. — Rezervnega zaklada ima danes 1454 K.

— **Vodovod v Cerknem.** C. kr. poljedelsko ministrstvo je za zgradbo novega vodovoda v Cerknem dovolilo iz melioracijskega zaklada 20.000 kron podpore, to je 47-60 odstotkov vseh proračunjenih stroškov.

— **Električni tramvaj v Dubrovniku.** V Dubrovniku so ustanovili konsorcij, ki zgradi električni tramvaj med Gružem in Dubrovnikom. Glavnica konsorcija bo znašala 500.000 kron ter bo realizirala z emisijo 1000 delnic po 500 kron.

— **V Horjulju** je dne 16. aprila t. l. dekliška Marijina družba predstavljala zanimivo igró »Zmaga križa« ali »Sestrina žrtev«. Jedro je vzeto iz časa slavnega vladarja Karola Velikega. Vse igralke so svoje, dasiravno zelo dolge vloge pravovoljno pogodile. Občinstva je bilo toliko pri predstavi, da niso mogli vsi v dvorano. Da je pa igra tako izborna izpadla, gre poleg igralke zasluga posebno učiteljici, visokorodni gospici Mar. pl. Kleinmayrjevi, ki je mnogo prostega časa žrtvovala v ta blag namen. Čisti dohodek v znesku 60 K je Marijina družba poklonila za poplačilo novega kipa Srca Jezusovega v župni cerkvi. Hvala jim!

— **Mošenjske občinske volitve** so potrjene. Samo podžupanovega namestnika za Leše bo treba še izvoliti, ker je pri dotični volitvi imel vse glasove en sam mož, isti pa bil v prvem razredu izvoljen za odbornika.

— **Diplomi častnega občanstva** je izročil mošenjski župan v spremstvu treh podžupanov dne 25. aprila gospodu okrajnemu glavarju pl. Deleti in g. poslancu Pogachniku. Obe je umetno izgotovil g. akademik Vurnik iz Radovljice.

— **Most.** Nerodni in globoki jarek med Mošnjami in Brezjami se namerava letos premostiti. Pot iz Brezij na Radovljico bo veliko krajši in lepši na ta način.

— **Analfabeti v Istri.** V Istri je nepismenih moških 49 odstotkov, ženskih 59 odstotkov. Najmanj moških analfabetov je

na Češkem (3 odstotke), ženskih v Gornji Avstriji (4½ odstotka).

— **Nova občinska cesta** se dela iz Brezij proti Lešam.

— **Češka stolica** se je ustanovila na vseučilišču v Nebraski.

— **Hrvatsko katoliško tiskovno društvo** je imelo dne 30. aprila t. l. izreden občni zbor ter je izvolilo za predsednika kanonika Frana Šultajsa, za podpredsednika pa vseučiliškega profesorja dr. Josipa Pazmana.

— **Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih.** Občina Tržič in zdravstveno okrožje tržiško pristopila sta deželnemu pomožnemu društvu za bolne na pljučih kot podpornika z letnim prispevkom 20 K. Občina Poljane pa kot društvenik z letnim prispevkom 5 K.

— **Razsodba v pravdi radi goljufije.** V Osijeku je bila 2. t. m. v kazenski pravdi proti ogrskemu židu Samuelu Fischerju zaradi različnih večjih goljufij izrečena razsodba ter isti obsojen v petletno ječo. Fischer je bil že preje večkrat obsojen.

— **Gospa Polakova** je 4. t. m. pela glavno žensko vlogo v premieri »Umjetnička žica« od Eyslerja na zagrebškem odru.

— **Imenovanje.** Naučni minister je imenoval suplenta na navtiškem oddelku trgovinske akademije v Trstu, dr. Petra Parentin-a pravim učiteljem istega zavoda.

— **V preiskavi proti tržaškim hazardistom** se nadaljujejo aretacije. Sedaj so zaprli 34letnega Marija Miani, ki si je baje z nepošteno igró pridobil premoženje kakih 70.000 kron. Zadnji čas, ko mu ni bilo več treba delati, se je bil umaknil v — privatno življenje.

— **Goljuf aretiran.** V soboto so aretirali v Zagrebu že kaznovanega L. Subotiča, ki je bil nadškofu dr. Posilovici v večjih obrokih izvalil okoli 1000 kron. Pravil je, da se piše Gjuro Šantič in da je doma iz Ivaničgrada, rojstnega kraja nadškofovega.

— **Iz žurnalistike.** Glasilo nemške ljudske organizacije v Slavoniji, »Semliner Volksblatt« je nehalo izhajati.

— **Pazite na petrolejke!** V Križmančičevi hiši v Bazovici pri Trstu se je prevrnila in razbila goreča petrolejka. Pri tem se je desetletni Mariji Križmančič unela obleka. Starši niso mogli plamena drugače pogasiti, nego da so deklico nesli v bližnjo mlako. Dekle je tako ožgane, da bo težko okrevale.

— **Lahkomiselna mladina.** 18 letni trgovski uslužbenec Julij pl. Langendorf in ravno toliko stari zasebni uradnik Bernard Föstö sta se na Reki seznanila z dvema artistkama v cirkusu Bisini. Da bi mogla za dekletoma v Trst, ukradel je prvoimenovani učitelju telovadbe Nardu listino s 760 kronami. Vsled brzopadne rekvizicije je tržaška policija aretirala lahkomiselna mladiča v hotelu »Moncenisio« ter ju izročila sodišču.

— **Nesreča v mlinu.** »Pri mlinih« na Rižani pod Črnikalom v občini Dekani v Istri se je prošli petek zgodila strašna nesreča. 35 letna mlinarica Marija Kofol žena Ivanova je prišla, ne ve se kako, med mlinnsko kolesje. Ko so jo našli je bila mrtva in vsa zmečkana. Bržkone jo je kolo zagrabilo za obleko ter potegnilo na se. Varnostne naprave v istrskih mlinih so absolutno nezadostne. Tu bi naj obrtni nadzornik ostro nastopil.

— **Samoumor učiteljice.** Dne 2. t. m. je v Trstu skočila skozi okno 25 letna občinska učiteljica Gilda Gleria. Vsled poškodb je umrla čez dve uri. Kaj jo je gnalo v smrt, ni znano.

— **V Pregari** (v Istri) imajo zdaj izvežban cerkven pevski zbor. Pevce in pevke je vežbal preteklo jesen nadučitelj g. A. Sežun. Le orgelj manjka še na cerkvenem koru.

Ljubljanske novice.

lj Danes, v torek, se v »Slovenski krščansko-socialni zvezi« od 6.—9. zvečer sprejemajo novi člani in članice.

lj **Ljubljanska šolska mladina in cesarjev jubilej.** Ljubljanske ljudske šole bodo cesarjev jubilej slovesno praznovale dne 22. maja sv. maše pod milim nebom, sprevedom po mestu in popoldansko veselico pod Tivoli. Mestni šolski svet je predlagal za to slavnost strošek 1200 K.

lj **Umrla** je v tukajšnjem uršulinskem samostanu hišna prefekta M. Marija Lavrencija rojena Julija Caprez, v 75. letu svoje starosti.

lj **Pijonirske vaje pehote** se zdaj vrše ob Ljubljani pri šentpeterski vojašnici. Danes ponoči so že zgradili most čez Ljubljanico in so ga tudi že podrl. Splošno pozornost vzbujajo bosanski vojaki, ki so tudi pridrženi pionirskemu oddelku. Bosanski vojaki, ki delajo pijonirske vaje v Ljubljani, pripadajo bosanskemu polku, ki garnizira v Trstu.

lj **Bivši ljubljanski trgovec Hodscher** sedaj trguje v Ameriki. Nedavno se je pripeljal v Ljubljano ter si je napravil zveze za trgovino s kranjskimi čipkami.

Tudi slava Čokove vode je že prodrla v Ameriko, ker je g. Hodscher bil mnenja, da jo bo lahko spravjal v denar v Ameriki. Tu je Čokova voda vsled neugodne zdravniške preiskave prepovedana.

lj **Tatovi koles na delu.** Kolo je bilo ukradeno sinoči malo pred 6. uro pred nunskim župniščem trnovskemu cerkveniku Jerneju Bizjaku. Kolo je bilo vredno 200 kron, amerikanske vrste »Tribuna«, mod. št. 1899 mestna št. 72 bela, imelo je prosti tek (Freilauf). Pred par meseci je bilo kolo poniklano, balanca skoro ravna s črnimi ročaji. Zadnje kolo je imelo nov »mantel« in pneumatiko, prednje ima pa malo krpo. Sedalo je bilo lično, svetlo rjavo usnje, cev na kateri je bilo pritrijeno, je bila zadaj zaprta ali začinjena, druge cevi so bile črno lakirane.

lj **Bivši ljubljanski policijski svetnik Podgoršek** sedaj v Ameriki trguje s kranjskim cvičkom.

lj **Umrla** je usmiljenka Jozefa Petan, stara 37 let.

lj **K vlogu v knezoškofijsko palačo** se nam poroča, da je po poizvedbah padel sum tudi na bivšega cerkovnika v stolni cerkvi, Jakoba Zicherla, kateri je sedaj brez službe. Dognano je sicer, da je bil navedenec kritično noč ob ½12. še doma, toda javni sum hoče imeti v njegovi osebi pravega vlomilca. Ker se je pa Zicherle med tem, ko so vsrše napram njemu poizvedbe, odpeljal v Naklo k nekemu svojemu prijatelju, je postal še bolj sumljiv. Policija je takoj o tem obvestila orožništvo v Podbrezju, in ker se je govorilo, da se Zicherle namerava odpeljati v Ameriko, ga je aretovalo in izročilo tukajšnjemu c. kr. deželnemu sodišču. Pri hišni preiskavi v Ljubljani je prišla policija na presenetljiv slučaj. Našla je namreč tam kos potvičice zavite v »Piccolo«. Tudi v peči v knezoškofijski palači je bila potvica zavita v »Piccolo«. Zicherle tatvino odločno taji in tudi za zavito potvico ni hotel prvotno ničesar vedeti. Pozneje je pa rekel, da jo je dobil o Veliki noči v gostilni pri »Kolvratariu« in da je ni pojedel. Navedena gostilničarka je o Veliki noči res dala vsakemu gostu potvico, a te, ki se je dobila v Zicherlovem stanovanju, ne spozna za svojo. Ta okolnost dela Zicherla še bolj sumljivega. Zelo važno bi tedaj bilo poizvedeti, čigava je ta potvica in kako je prišel Zicherle do nje, kajti če je nedolžen, bi bil preje prost, če je pa kriv, je pač kriv. Komur bi bili znani tozadevni podatki, naj jih izvoli poročati policiji. Vzlic tem indicijam se stranske poizvedbe nadaljujejo, ker če je Zicherle sploh storilec, ne bo sam, ampak v zvezi s kom drugim.

lj **Nabiralnik vlomil.** V kapelici v Češnjici je vlomil nek tat v nabiralnik, kate-rega je odnesel v gozd, ga razbil in pobral iz njega denar.

lj **»Franciškan-tat«.** Pri praškem Jezuščku v frančiškanski cerkvi je videla neka ženska, da je pobral tam zlatnino nek v frančiškansko obleko oblečen človek v družbi nekega civilno oblečenega okrog 44 let starega moškega. Policiji sta že oba znana. Bil je to brat Peter in detektiv. Po ovadbi je šel namreč policijski organ z bratom Petrom na lice mesta. Ker je bil pri Jezuščku tat nekaj zlatnine in srebrnine popustil, je brat Peter po nasvetu detektiva pobral še ostalo in jo odnesel v zakristijo. To pa je videla neka ženska in takoj napravila sodbó po svoje. Ker je ta vest po mestu že precej razširjena, smo jo priobčili, da bode občinstvo vedelo, na kakih podlagi temelji.

lj **Odlikovanje.** Profesor dr. Henrik Gartenauer je povodom svojega umirovljenja dobil naslov šolskega svetnika.

lj **Aretovana** je bila danes Doroteja Debeljakova, katera je pred 10 meseci ukradla kuharici Jerici Černicovi črno krilo vredno 12 K. Debeljakovo so oddali sodniji.

lj **Konj splašil.** V soboto se je splašil na Dunajski cesti konj Josipu Novaku, posestniku v Vnanjih Goricah, in dirjal do Frölichove hiše. Odpela se mu je naprsna veriga, zadel je v zid in obstal. Iz voza je pri tem padla Novakova žena, katera se pa ni nič poškodovala.

lj **Izgubila** je neka gospodična na poti s Turjaškega trga po Črevljarski, Židovski ulici, Židovski stezi v Gosposko ulico 20 kron. Poštenega najditelja prosimo, da se zglaš v našem uredništvu.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalice!

Štajerske novice.

š **Zaupni shod** Slovenske kmečke zveze v Zibiki je na belo nedeljo izvrstno izpadel. Udeležili so se ga najboljši kmetje iz okolice. Izrekli so se za kmetijsko po-

družnico, ki je nujno potrebna. Odločno so ugovarjali proti uvozu tuje živine, posebno iz Srbije. Zaupni shodi so se tudi še vršili pri Sv. Kunigundi na Pohorju, na Vranskem, pri Sv. Križu na Murskem polju. Povsod so zbrani zaupniki odločno protestirali proti kmetu škodljivim postavam ter izrekli svoje popolno zaupanje in zahvalo poslancem Slov. kmečke zveze. Živela Kmečka zveza!

š **Odborova seja S. K. S. Z.** za Štajersko se vrši v četrtek, dne 7. maja, ob peti uri popoldne v uredništvu »Slov. Gospodarja«. Vsi gg. odborniki se uljudno vabijo.

š **Mesto k zlati poroki — smrt.** Dne 30. aprila je nenadoma umrla v Slemenu 74letna Terezija Lavrenčič. Imela bi zadnjo nedeljo obhajati zlato poroko. Toda neizprosna smrt ji je nenadoma ugrabila življenje in namesto slavnosti so jo isto nedeljo izročili materi zemlji.

š **Hotel »Deutsches Haus«** v Celju je s prvim majem prevzel Franc Wölfl, večletni višji natak v Celovcu.

š **Poročil se je** v Ptuj 3. t. m. sodni pristav dr. Herman Watzulik z gdčno. Elo Ornig, županovo hčerko.

š **Imenovana** je poštna in brzopjavna ekspeditorica gdčna. Terezija Kačič pošt-nim oficijantinjam v Konjicah.

š **Zaprli so** v Mariboru trgovskega sotrudnika Franca Kuharja, ki je hodil že dalj časa vasovat v blagajno trgovca Josipa Prsteca v Mariboru. Kuharja je odpustil Prstec 1. aprila l. l. iz službe. Prstec ceni škodo na 2000 K. Kuhar je živel zelo potratno.

š **Požar v Dagošah.** Dne 29. aprila zvečer je izbruhnil v Dagošah ter uničil posestnikoma Francu Horwathu in Pavlu Hellerju tri poslopja. Na pomoč je prišla požarna bramba iz Maribora. Sumijo zažig; škoda znaša okrog 6000 kron.

š **Celjsko porotno sodišče** je radi goljufije obsodilo Jurija Berglesa iz Zagaja v štirimesečno, Štefana Sattlerja od istotam pa v šestmesečno ječo.

š **Na cesti** so napadli in ropali dne 29. aprila trije zlikovci 35letnega Ludovika Bračiča v bližini Sv. Marka.

š **Vlak** je povozil 29. aprila v lipo-glavskem predoru pri Ponikvah pri trdki Kiffmann iz Maribora uslužbenega Henrika Faleša. Bil je na mestu mrtev.

š **Graščino Hamre** pri Majšpergu je kupil Italijan Bernardis za 250.000 K. Prejšnja posestnika Lasnausky in Wolf sta jo pred leti kupila od minoritov za 108.000 K; podrla sta najlepše gozde ter sedaj še tako drago prodala.

š **Na cesti so našli mrtvega** v Black Diamondu v Ameriki umobolnega Slovenca Ivana Hrena, doma iz Kokarjev nad Mozirjem.

š **Umrl** je v Arji vasi abiturient gosp. Fr. Drev. Pogreb je bil v soboto.

Koroške novice.

k **Župnik Aleš Jelen †.** Poroča se nam: Ob mnogobrojni udeležbi ljudstva smo spremili dne 3. maja zemeljske ostanke nenadno umrlega župnika g. Aleša Jelenca na Ojstrici nad Spodnjim Dravbergom k zadnjemu počitku. Sprevod je vodil preč. gospod prošt Flor. Sprevod je vodil Dravberga, mrtvaški govor je govoril gospod župnik Jos. Rozman iz Črneč, ki je bil svoj čas svojemu tovarišu in prijatelju imel tudi novomašno pridigo. Pogreba so se dalje udeležili tudi gg. župniki Hrašovec iz Pernic, Križaj iz Guštanja, Umlauf iz Laboda, Lasser iz Št. Jurja, Černic iz Dropolj in p. Filip Ord. Cap. iz Volšberga. Prišla je tudi iz domačega kraja mati pokojnikova.

k **»Zločin na sv. Višarjih«.** Kakor se zdaj razvidi, so cerkev, ute in poslopja zdatno poškodovana, a ukradeno ni nič posebnega. Čudodelna podoba, cerkvene posode, kinč Matere božje, vse je tu. Mnogo se je pretiravalo.

Telefonsko postajo na Visokem Obiru (2141 m) prevzame država. Do sedaj je služila večinoma le za meteorološka poročila opazovalne postaje na Obiru. Proti določeni odškodnini se bo sedaj lahko vsak pogovarjal, ker bo dala država napraviti javne telefonske govornice v Železni Kaplji in na Obiru. Za turistovski promet na Obiru bo ta naprava velikega pomena.

Nerešena vloga češkega društva v Lihercih.

»Češka Beseda« je prosila liberški magistrat za dovoljenje češke gledališke predstave. Prošnja je bila vložena češko. magistrat jo je pa vrnil, češ da ne razume vloge. Predstava se je vršila kljub temu. Magistrat je poslal na to v dvorano policijskega komisarja in policiste, ki so ustavili v sredi predstavo in pozvali gledalce in igralce, naj zapuste dvorano.

Kdaj bodo zborovale delegacije?
Barabas je izjavil, da pred novembrom delegacije ne bodo zborovale.

**Zahtevajte „Slovenca“ v vseh go-
stilnah! — Zahtevajte „Slovenca“
na kolodvorih!**

Razne stvari.

Po smrti avanziral.

Praški magistratni uradnik Kopriva je dolgo bolehal. Ko je šlo proti koncu, se je oženil z neko gospodično, ki mu je vodila gospodinjstvo. Še istega dne pa je umrl, toda ravnoisti večer ob 6. uri so v občinski seji sklenili pomakniti Koprivo v IX. činovni razred. Bilo je žal prepozno.

Žrtev socialno-demokratskih listov.

»Ostravski Kraj« poroča: Državni pravdnik je vprašal morilca orožniškega stražmojstra Janhuba, »sodruka« Breneka, kakšne časnike je navadno čital. Morilec je odgovoril: »Cervonky«, »Duh časa« in »Rasple«. Iz teh socialnodemokratskih lističev je srkal svoje sovraštvo.

Škandali ob šmarnicah na Dunaju.

Med šmarnicami v dunajski cerkvi sv. Mihaela je bilo razven v sobotnih brzozavkah navedenega škandala še več drugih škandalov. Neki elegantno oblečen mož se je v cerkvi pokril. Neki graver Rössler je pripeljal v cerkev civilnega policista, ki je zahteval, naj se legitimira tajnik Bonifacijevega društva Pospischil, ki je delil vernikom »Bonifaziusblatt«. Neka gruča je napadla dve deklici, ki sta delili v cerkvi »Bonifaziusblatt«. Verniki so jim iztrgali deklici, napadalci so ušli.

Komtesa samomorilka. V Donavo je skočila 19letna komtesa Marija Veith, hči rimskega grofa Veitha. Njenega očeta so zaprli, ker je povzročil, da je hči živela nenravno.

Bikoborba v Granadi. V Granadi se je vršila 3. t. m. zelo razburljiva bikoborba. Bik je nasadil na roge in vrgel v zrak nekega bikoborca, ravno to je napravil s tremi drugimi bikoborci, ki so prihiteli na pomoč svojemu tovarišu. Občinstvo je metalo steklenice in kamne v areno. Več mladih fantov je šlo v areno, da aranžirajo bike, ki so jih prebodli. Ko je zapustilo občinstvo cirkus, je pa nastal požar, ki je popolnoma vpepelil zgornjo galerijo.

Otroško truplo v zaboji. V Lvov je došel na carinski urad zaboj, v katerem so našli otroško truplo. Zaboj je prišel iz Bremna. Adresiran je bil na znano osebo v Lvovu, ki nima s celo stvarjo gotovo nič opraviti.

Ženo ranil, sebe usmrtil. Na Dunaju je streljal na svojo 30 letno ženo Emo 37 letni pismonoša Jožef Wascher in jo ranil. Žena je pobegnila, medtem se je pa mož ustrelil.

Gostovanje belgrajskega gledališča v Pragi. Prošlo soboto je bil v Belgradu dramaturg češkega narodnega gledališča Jaroslav Kvapil, da se sporazume z upravo belgrajskega narodnega gledališča radi gostovanja srbskega gledališča o priliki jubilejske razstave v Pragi. Ministrstvo in uprava sta sprejela vabilo ter se ima sedaj določiti le še izvirne komade, ki jih bodo srbski umetniki predstavljali v Pragi.

ANGLEŽI SE BOJE NEMCEV.

Iz burske vojske znani general Powell je imel govor, da je Angleška popolnoma izročena nemški invaziji. Nemške transportne ladje prepeljejo lahko v 30 urah 120.000 mož na Angleško, nemška vojna mornarica je pa močna dovolj, da blokira Severno jezero tam, kjer je najožje. General zato zahteva, naj se pomnoži angleška mornarica.

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalice!

Telefonska in brzozavna poročila.

SLOVENSKI KLUB.

Dunaj, 5. maja. »Slovenski klub«, je danes razpravljal o političnem položaju in

o razmerah pri koroških sodiščih. V imenu »Slovenskega kluba« bo poslanec Povše zahteval največje olajšave pri orožnih vajah. Pogreba poslanca Herolda se bodo v imenu »Slovenskega kluba« udeležili poslanci dr. Benkovič, Grafenauer, dr. Hočevar, dr. Korošec, Pišek, dr. Žitnik, Gostinčar.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 5. maja. Današnje sejo je izpolnilo besedno čitanje došlih vlog. Začetkom seje se je predsednik spominjal umrlega ministra Peschke in poslanca Herolda.

NEMŠKI MINISTER.

Dunaj, 5. maja. Nemci v tem, kdo bo njihovi novi zastopnik v ministrstvu, še niso edini. Nemški nacionalci hočejo posl. Schreinerja, radikalci Pacherja, drugi pa žele, naj bi prišel bivši minister Prade zopet v ministrstvo. Radi tega bo prihodnja seja državnega zbora šele v petek.

DEMONSTRACIJE.

Dunaj, 5. maja. Danes so slušatelji živinozdravniške višje šole zopet priredili demonstracije, nakar so šli pred parlament. Policija je posredovala in tri dijakke aretirala.

POLONYI PROTI LENGYELU.

Budimpešta, 5. maja. V obravnavi bivšega justičnega ministra Polonyja proti poslancu Lengyelu radi obrekovanja in razžaljenja časti, je bil Lengyel ob obrekovanja oproščen, radi kvalificiranja razžaljenja časti pa obsojen v trimesečno ječo in 1000 kron globe.

CESAR VILJEM V PULJU.

Pulj, 5. maja. Dospela sta semkaj dvorna vlaka iz Berolina, s katerima se odpelje nemški cesar, njegovo spremstvo in prtljaga. Poveljnik vojne mornarice je dospel v nedeljo. V sredo ob prihodu cesarja Viljema bo v Pulju osem velikih vojnih ladij in vse torpedovke. Baterije iz trdnjave bodo pozdravljale Viljemov prihod. V mornariški kazini bodo razne slavnosti na čast nemškim častnikom.

AMERIKANCI SE VRAČAJO.

Trst, 5. maja. Včeraj sta prispela sem parnika »Alice«, last Austro-Amerikane s 465, in »Ultonia«, last Cunard-Linie s 536 izseljenci, iz večine Ogr in Hrvat. Vsak parnik je pripeljal enega umobolnega potnika. »Alice« Anastazija Triandafidis s Turškega, »Ultonia« Noro Ukičević iz Kotora. Obema se je zmračil duh med vožnjo.

**POSEBEN VLAK DIJAKOV, KI ZAPU-
STE ZAGREBSKO VSEUČILIŠČE.**

Zagreb, 5. maja. Danes zvečer odpelje poseben vlak v tujino one dijake, ki so zapustili zagrebsko vseučilišče. Včeraj zvečer je bil navdušen oprostni sestanek z občinstvom.

**POZDRAV BOLGARSKE FILOZOFSKE
FAKULTETE DR. ŠURMINU.**

Zagreb, 5. maja. Profesorji bolgarske filozofske fakultete so poslali brzozavno pozdrav profesorju Šurminu.

RAUCH DEMENTIRA.

Zagreb, 5. maja. Rauchova glasila dementirajo vesti, da bodo umirovljeni vseučiliški profesor dr. Vrbanič, Bauer, Šišić in Car ter da bodeta imenovana Andriž in Šufilay. Tudi dementirajo Rauchovi listi vesti, da bo 42 srednješolskih profesorjev prestavljenih iz Zagreba. Listi koalicije pa trdijo, da so bili dekreti že spisani, a še ne podpisani ter da se je Rauch zbal posledic.

**BELGRAJSKO VSEUČILIŠČE IN ZA-
GREBSKI DIJAKI.**

Belgrad, 5. maja. Senat belgrajske univerze je odredel vpis stotini zagrebskih dijakov z motivacijo, da je rok vpisovanja za poletni semester že potekel.

SAMOUMOR.

Trst, 5. maja. Na Lloydovem parniku »Gisella« se je sinoči obesil natak Anton Schuller, 47 let star iz Trsta, zavoljo neozdravljive bolezni. Zapušča vdovo in tri nepreskrbljene otroke.

LAŠKI KRALJ ZA GENERALA TÜRRA.

Rim, 5. maja. Laški kralj Viktor Emanuel je poslal sorodnikom umrlega ogrskega generala TÜRRA, ki je dezertiral iz avstrijske armade ter se pod Garibaldijem

bojeval proti Avstriji, sožalno brzozavko, kjer označuje TÜRRA za udanega prijatelja italijanske vladarske hiše.

**VOJSKA MED ANGLIJO IN AFGANI-
STANOM?**

Simla, 5. maja. Afganski armadni zbor 20.000 mož je naskočil trdnjavo Dihniku-dac. Bili so odbiti, angleška garnizija je pa imela le lahke izgube. Proti Afganecem koraka general Wilcox z infanterijsko brigado, eskadronom konjenice in 8 topovi. Afganski vladni krogi podpirajo protiangliško gibanje.

Calcutta, 5. maja. Policija je tu odkrila celo zalogo bomb z elektriškimi napravami. Zaprtih je 30 oseb. Sodi se, da gre za obširno zaroto anarhistov in indijskih domačinov, ki so hoteli umoriti lorda Kitchener.

Odtok vode pospešujočo, kisline raz-

VITA redčujočo. Naravni
Natron-
lithion vrellec proti vodni
kislini, irganju, diabetes,
želodcnemu in črevesnemu
ketaru, boleznim v me-
hurju in ledvicah itd. Dobiva se povsod, v Ljubljani
180 12-3 pri Mih. Kastnerju.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 5. maja.

Pšenica za maj	11.75
Pšenica za oktober	10.08
Rž za okt.	8.85
Koruzza za maj	6.43
Oves za okt.	6.53

Efektiv: 20 ceneje

Mala oznanila.

(Vsaka beseda velja 2 vin.)

Službe iščejo:

Mladenci s 3 gimnazijskimi razredi in nekaj druge izobrazbe, zelo nadarjeni, želi vstopiti v kako trgovino kot učenec. Naslov pove upravo.

Organist, samec, išče službe. Ponudbe na upravo.

Proste službe:

V večjo **trgovino** na deželi sprejme se **učenec** kateri se je že več časa v kaki trgovini učil. Naslov pove upravništvo.

Krojaškega pomočnika sprejme Ivan Slana, kroj. mojster, Vrhovčeve ul. 11.

Proda se:

Dobro ohranjen glasovir. Cena primerna. Ponudbe z naslovom na upravo lista.

Stanovanja:

Išče se stanovanje v sredini mesta z eno ali dvema sobama ter kuhinjo. Ponudbe na upravo tega lista.

Stanovanje s hrano, poseben vhod v sobo, išče samski uradnik, Ponudbe sprejema uprava na naslov »X. Y.«

Stanovanje z dvema, ozir. tremi sobami in vsemi pritliklinami v pritličju se išče za avgustov termin. Naslov na upravništvo.

Podpisani se najuljudnejše
priporoča prečastiti duhovščini
in cerkvenim predstojništvom za
izdelovanje 803 10-9

novih altarjev

kipov iz lesa kakor tudi iz
kamna in marmor-cementa
kakor tudi vso popravilo starih
altarjev in sploh vsega, kar
spada v kiparsko obrt.

Josip Grošelj, kipar
v Selcih pri Skofji Loki.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opa- zovanja	Stanja baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetровi	Noba	Padavina v 24 urah
4 9. zveč	733.7	14.7	sr. jzuh.	del. obl.	
5 7. zjutr.	32.5	14.5	*	obl.	0.0
5 8. pop	31.5	21.3	*	del. obl.	
Srednja včerašnja temp. 15.7°, norm. 12.5°.					

Javna zahvala.

Slavno vodstvo »Kranjske hranilnice« je po sklepu z dne 10. aprila t. l., Vincencijevi družbi Marijinega Oznanjenja podelilo znesek 400 K. — Za ta velikodušni dar se izreka v imenu konference slavnemu vodstvu Kranjske hranilnice najtoplejša zahvala. 1095 1-1

V Ljubljani, 4. maja 1908.

**Predsedništvo Vincencijeve družbe
Marijinega Oznanjenja.**

Zahvala.

Globoko potrti vsled prerane izgube iskreno ljubljene soproga, oziroma brata in strica, gospoda

Jakoba Premrova

hišnega posestnika in nadsprevodnika južne železnice v p.

si dovoljujem tem potom izraziti globoko zahvalo za številne dokaze najodkriteljšega sožalja, za krasne darovane vence ter za častno izredno številno spremstvo pri pogrebu nepozabnega nam rajnika.

Posebno se še zahvaljujem pred. duhovščini, gg. sprevednikom in nadsprevednikom juž. železnice, slavnim požarni brambi, slavnemu »Bratnemu društvu« v Vodmatu ter gg. pevcem za tolažilno nagrobno petje. Iskreno zahvalo pa izrekamo še gg. zdravnikom, posebno g. primariju Ivanu Jenko-tu in usmiljeni sestri za požrtvovalni trud.

Moste pri Ljubljani,
dne 4. maja 1908

1092 **Žalujoči ostali.**

Lokal

posebno pripraven za mlekarijo, se odda v najem s 1. avgustom. Več se izve v trgovini A. PERSCHE Pred škofijo 21. 1098 (4-1)

Za nakup in prodajo posestev in trgovin, oskrbovanje hipotek in sodeležb, se priporoča edina staroslovita

prva avstr. trg. in realitetna borza

največje krščansko podjetje s strok. listom

Dunaj, 1. Sonnenfelsgasse 21.

Največja izbira kuptev. — Zahtevajte zastoj obisk našega zastopnika. 1093

Zanesljiv hlapec

se sprejme takoj v tovarni za lep (Leim-fabrik) v Ljubljani. 1094 2-1

Spretni šivilje

1099 se takoj sprejmejo 3-1

Wolfve ulice 5, II. nad.

**Podružnica
v Spiljetu.**

**Delniške glavnice 1
11 K 2,000.000. 11**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

promese na 3 % zemlj. kreditne srečke II. em. po K 5.50	5. maja	glavni dobiček	K 60.000.—
„ „ 3 % zemlj. kreditne srečke I. em. po K 5.—	15. maja	„	90.000.—
„ „ 4 % ogr. hipotečne srečke po K 4.—	15. maja	„	70.000.—
„ „ ogr. premijske srečke cele po K 12.—, pol. po K 7.—	15. maja	„	200.000.—

**Podružnica
v Celovcu.**

**1 Rezervni fond
K 200.000.**

AVSTRO - OGRSKA.

Cesarjev jubilej.

Iz Kissingena je odpotoval na Dunaj veliki vojvoda oldenburški Avgust. V sredo potuje na Dunaj Weckerle, da pozdravi nemške vladarje.

Peschkov pogreb.

Ob velikanski udeležbi so pokopali 4. t. m. rajnega nemškega ministra kraja na Peschko. Ob odprti rakvi so govorili zborniški predsednik dr. Weiskirchner, poslanci Chiari, dr. Schreiner, Krützner, Kasper, Klinger, dr. Maresch, župan Walletz in dr. Fleischner. Pogreba se je udeležil tudi ministrski predsednik Beck.

Peschkov naslednik.

Pogajanja o imenovanju Peschkovega naslednika in o političnem položaju so se vršila celo med vožnjo k Peschkovemu pogrebu v Abtsdorfu. Beck se je posvetoval v svojem salonskem vozu z dr. Chiarijem. Pri kosilu v Cvitavi je dobil minister Prašek brzojavko, da je umrl dr. Herold. Ministri in poslanci so si ogledali Cvitavo. Parlamentarni krogi sodijo, da je edino Prade resen kandidat za nemškega ministra kraja. Seveda bi nemški agrarci radi dosegli, da bi postal nemški agrarrec minister. Nemška agrarna stranka je pozvala Becka, naj postane nemški minister kraja dr. Schreiner. Kljub temu se pa splošno sodi, da postane nemški minister kraja Prade, ki mu zaupajo vse nemške stranke. Dr. Sylvester je sklical sejo nemške devetorice.

Državni zbor.

Danes pride v državnem zboru na vrsto nujni predlog o povišanju novincev deželne brambe. Nemške svobodnomislelne stranke sklepajo danes zvečer o stališču, ki ga zavzamejo v tej zadevi. Sodijo, da se z odsotnostjo mnogih poslancev dobi dvetretjinska večina za nujnost. Začasni proračun se lahko reši pravočasno, ko bo rešen nujni Kolowratov predlog. — O političnem položaju je imel minister dr. Gessmann v Waidhofnu shod, na katerem je govoril o političnem položaju. Naglašal je, da čutijo vse stranke odgovornost, ki zadene vsakega, ki bi motil redno državno-zbornsko delovanje. Vsak poizkus, ki meri na to, da moti parlamentarno delo, pomeni z ozirom na ureditev razmer z Ogrsko hudodelstvo. Sklenili so resolucijo, ki zahteva, naj preosnuje zbornica poslovnik. — Mladočeski izvrševalni odbor je priredil zborovanje, na katerem sta poročala o političnem položaju dr. Skarda in dr. Kramar. Sklenili so resolucijo, naj češka državno-zbornska delegacija odredi svojo podporo sedanji vladi, če se ne ustavi kršenje postave po nemških sodnikih. Shod upa, da češka delegacija ne pripusti, da kršijo enakopravnost češčine v čeških kronovinah.

AVSTRIJSKI MINISTRSKI REZIDENT V CETINJAH.

Cetinje, 4. maja. Knez Nikolaj je sprejel danes v slovesni avdijenci avstro-ogrškega ministrskega rezidenta barona Kuhna.

GOVOR BOLGARSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA V VARNI.

Bolgarski ministrski predsednik Malinov je imel 3. t. m. v Varni govor. Glede na zunanjo politiko je izjavil, da zasleduje bolgarska vlada, kako se razvija makedonsko vprašanje, ki je tudi bolgarsko vprašanje in ne smejo prezreti pri rešitvi glasu Turčije in Evropi moramo dokazati, da hočemo izboljšanje usode makedonskih kristjanov.

RUSIJA.

Preiskava je dognala, da je bil fiskus ob rusko-japonski vojski ogoljufan za več sto milijonov rubljev. — Revolucionarji so umorili v Golinu kmeta Radeckega in njegove tri sinove.

PRVI MAJNIK.

V Nancyju so se spopadli 1. majnika delavci s policijo, ki jih je pozvala, naj se razkrope. Ranjenih je bilo več policistov. Policija je nastopila z orožjem. — Tudi v Rochefortu so se spopadli delavci s policijo in orožniki. Ranjenih je več policistov in orožnikov.

RUSKA CARICA OBOLELA NA DUHU. — PREPREČENI NAPADI NA CARJA IN NA PRESTOLONASLEDNIKA.

»National Suisse« poroča z ruskega dvorca sledeče:

Vedne grožnje in nevarnosti, ki jim je izpostavljen ruski car in njegova rodina, so tako vplivale na carično zdravstveno stanje in na njene živce, da se boje za njeno pamet. Carico stražijo sorodniki ponoči in podnevi, ker se boje, da pride v javnost carično zdravstveno stanje. Odkar je zasedla carica ruski prestol, je gle-

dala vedno na to, da se je nahajala v carjevi in v bližini svojih otrok. Mislila je, da s svojo navzočnostjo in s pazljivostjo prepreči napade na carja in na svojce. Njena napeta pozornost in veden strah sta ji um otemnila. Zadnji napadi na carja in na carjevo rodino so neposredno zmešali carico. Neko jutro je prinesel sluga carju zasebno pošto v kabinet, kjer se je nahajala tudi carica z otroci. Med pošiljatkami je bil večji zavoj s pečatom moskovskega glavnega gubernatorja. Car je hotel odpreti zavoj, a carica je prestrašeno zaklicala, naj to opusti. Opazila je namreč, da naslov ni pravilen. Preiskovalni urad je dognal, da se je nahajal v zavoju peklenjski stroj. Pred štirinajstimi dnevi je opazila neka služkinja v carjevi palači pod preprogo skrito nit, ki je bila izpeljana pod prestolonaslednikovo posteljo. Pod posteljo so našli 17 bomb, ki so jih nameravali z električno iskro zažgati ponoči. Ta napad je najbolj razburil carico. Ne upa se sesti in se približati kaki stvari. Bolj kakor zase boji za prestolonaslednika.

TURŠKI KOMISAR V SOFIJI.

Carigrad, 4. maja. V turških vladnih krogih se govori, da postane vojak turški komisar v Sofiji.

UMORJENI ANGLEŠKI URADNIK V EGIPTU.

Namestnik nadzornika pokrajine ob Modrem Nilu, Scott Momcrieff, je umorjen. Usmrtil ga je neki šejk, ki se je proglasil za preroka. Šejk je zbral okoli sebe približno 150 dervišev in napadel v soboto ponoči došle čete. Napad so pa vojaki odbili in usmrtili 35 dervišev. Ranjena sta major Logon in poveljnik Dickinson.

Znanost in umetnost.

* Cerkvene razmere med Slovenci v XV. stoletju in ustanovitev ljubljanske škofije. Po arhivalnih virih spisal dr. Josip Gruden. Ta za našo cerkveno, kulturno in politično zgodovino prepomembna knjiga je bila že obširno ocenjena v našem časopisu. Važnost dela je v tem, da uvaja razumevanje reformacije med Slov., ker razglablja vzroke postanka gibanja. Tvarina je med nami dozaj bila v celoti neobdelana — dr. Grudnovi knjigi daje še večjo vrednost to, da naslanja sliko predreformacijskih cerkvenih in prosvetnih razmer na dozaj še popolnoma neznane vire (konstitucije ljubljanske sinode iz leta 1848 — najdene v kapitelskem arhivu v Vidmu). V sklepu označuje pisatelj boj med »reformacijo« in protireformacijo za boj za cerkveno avtonomijo. Ni dvoma, da bo to delo vsled svoje objektivnosti in znanstvenosti našlo odmeva v vseh izobraženih slojih in postalo neobhodno potrebno za našo duhovščino, laike, zgodovinarje, pa tudi za širše sloje, ki jih ravno dandanašnji begajo z napačnimi nazori o pomenu in namenu reformacije. Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Cena broš. 5 K.

* »Mladost«, L. I. Št. 3. (2. maja 1908) ima sledečo vsebino: Kmečki dom — najlepši dom! — Svobodna vest. — Vsi eno! — Redovne vaje med korakanjem. — Telovadni odseki. — Pogum velja! — Jadranska straža. — Vedno naprej! — Za telesno in dušno izobrazbo. — Naša zane-marijena mladina. — Razgled. — Mali Pilat. — Celoletna naročnina znaša 2 kroni, posamezne številke po 10 vinarjev. Izhaja vsak drugi teden. Naročnino je pošiljati Ivanu Podlesniku, Ljubljana (»Katoliška Tiskarna«), dopise uredniku F. Tersegla-vu, istotam.

* Dobra vzgoja je najboljša dota za življenje. Kar pričakujejo starši od osebne zmožnosti in notranje vrednosti, življenjske sreče in vspeha od svojih otrok, to mora biti postavljeno kot temelj v otroški vzgoji. To je specijalno največja in najodgovornejša naloga ter najlepša dolžnost matere. Če tudi je vzgoja mladine dandanes zaradi večkrat popolnoma izpremenjenih gospodarskih in družabnih življenjskih razmer zelo težavna, zato sledi iz tega dejstva, kako velike vrednosti in važnosti, kakor tudi neizogibno potrebna je dobra materinska vzgoja v tem oziru, da za more poznejšim stremljenjem staršev in vzgojiteljev postavi dober temelj. Res je matižepo naravi vzgojiteljica svojih otrok. Na drugi strani pa je in ostane prava otroška vzgoja vendar umetnost, ki se mora naučiti, doživeti in se mora hrepeneti po nji kot po idealnem cilju. Mladim materam in onim, ki bodo kedaj postale, bo posebno prav prišla knjiga, ki jo je izdala zveza »Arbeiterwohl« pod naslovom »Die Erziehungskunst der Mutter. Ein Leit-faden der Erziehungsllehre«. (M. Gladbach, 1908. 120 strani.) Stane mehkovezana 75 fenigov, po dvajset iztisov skupaj po 70 fenigov, sto po 65 fenigov. Zveza »Arbeiter-wohl«, katere splošno znani in v mnogo tisoč izvodih razširjeni spisi, kakor: »Häusliches Glück« in »Wegweiser zum häuslichen Glück« so že mnogo koristili, si je z izdajo knjige »Erziehungskunst der Mutter« brez dvoma pridobila novih in velikih zaslug.

* Nov hrvatski tednik začnejo s 1. julijem izdajati v Dalmaciji. Naslov mu bo »Moral«.

Kot prodajalka

želi nastopiti službo v prodajalniški stroki izurjena gospodična, najraje kje na deželi. Ponudbe sprejema pod šifro »Prodajalka« uprava »Slovenca«. 1101 (1—1)

Učenec

za krojaško obrt se sprejme pod ugodnimi pogoji pri 1058 3—3

A. Bizjak, Prešernove ulice št. 50.

Tri kleparske pomočnike

takoj sprejme v trajno delo FR. ŽUŽEK, klepar na Bledu. Istotam se sprejme za to obrt vajenec. 1070 3 3

Dobičkanosno posestvo

obsegajoče okoli 40 oralov, od tega 1 1/2, oralov vinograda z ameriško trto, 12 oralov sadnega vrta in travnika, 2 oralov polja, ostanek je lep sečen gozd. Posestvo leži 1 uro od Maribora in je najboljši vinski kraj. Obstoji iz 1 hiše z verando, 4 sobami, kuhinjo, kleti, kurnika, s podkletjo, novo zidano pristavo, ki je 40 metrov dolga; povsod je napeljana studenčnica — se proda za 14.000 glđ.

Pojasnila daje gospod Ferdinand Wagrandl v Mariboru, Poštne ulice. 1091 3—2

Bolečine živcev in revmatične se le pomirijo in ozdravijo z

CAMPBOROMENTHOL VOSTREBAIL

Cena steklenic 80 v. Dobiva se v lekarnah ali direktno, če se vpošlje K 1-80 (2 steklenici) franko pri edini izdelovalnici Vostrebalovi lekarni, Praga-Karolinin dol. Zaloge: Lekarna H. Mardetschlager, Ljubljana, Jurčičev trg.

Pozor pred ponarejanji!

Sukneno in modno blago za moške obleke, = volneno gladko in pisano v vseh barvah za ženske obleke, perilni batist, delen, saten, cefir in kambrik za bluze in krila.

Došlo v veliki izbiri po ugodni ceni.

R. MIRLAUC, Ljubljana
Stritarjeve (Špitalske) ulice 5.

Vzorci na zahtevo poštne prosto. 1060 2

Slavnemu občinstvu, posebno pa prečistiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam svojo dobro urejeno

podobarsko in pozlarsko obrt

v Wolfvih ulicah št. 1

nasproti frančiškanske cerkve

ter vsa v svo to stroko spadajoča dela kot izdelovanje oltarjev, prižnic, tabernakljev itd. in zagotavlja kolikor možno umetno in fino ter trpežno izdelavo po lastnih in predloženih načrtih.

Cene zelo zmerne! Priznana dovršena dela! 466 Z odličnim spoštovanjem 52—11

Aleks. Götzl

podobar in pozlatar.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-čistil. sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se pošta

Steckenpferd-lilijno-mlečno-milo.

Najmilejše milo za kožo.

676 40—8

Kašelj — naglo pomiri, pospeši in olajša izmeček sleza pristni karolinodolski

Davidov čaj

1 zavoj 40 h. — Edina izdelovalnica lekarna pri „Češki kroni“.

— Praga — Karolinin dol. —

Dobi se v lekarnah ali naravnost, če se vpošlje 60 vin. (2 zavoja). Zaloge v Ljubljani lekarna pri „Zlatem orlu“ Jurčičev trg.

Pozor pred ponarejanji.

Vsak zavoj nosi trdko in podpis

A. Ferkl. 46 6

Tri leta pismono jamstvo.

Nikdar več v življenju

se Vam ne nudi taka prilika, da bi dobili za smešno ceno

le K 8—

z krasno, pravo Gloria srebrno remont. uro na sidro za gospode, v močnem, bogato graviranim okovu z dvojnimi pokrovjem in finim preizkušnim koleškom na deset kamnov natančno ideoča; z lepo verižico in obeskom, K 10—; ista ura s sek. kazalcem K 9— v meteor. 624 14 tula K 7-90.

Edino razpošiljanje po povzetju pri

Uhren-Export-Gesellschaft

(prej Henrik Weiss)

Dunaj, XIV/3, Sechshauserstr. 5/10. Pred križčnimi reklamami in hvalisanimi manjvrednimi ponarejanji se svari.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in čreveh, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdravljanje dobrega prebavanja 814 20—5 a

BOLESTNO OZDRAVLJE. SLABOMU JAKOSTI

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanaestorica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIČA, lekarnarja

v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Martin Bizjak

kipar in pozlatar

Ljubljana, Kolodvorske ulice 32
(v hiši g. Vodnika)

se priporoča prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu za napravo

cerkvenih kipov

iz marmorja, cementa in lesa, dalje nagrobnih spominkov, kakor tudi v izdelovanje altarjev ter za vsa v pozlatarsko in podobarsko obrt spadajoča dela.

Opirajoč se na svojo večletno prakso v tu- in inozemstvu se nadejam zadovoljiti v polni meri vsakega cenjenega naročevalca.

971 8-8

Potrebujem takoj, enega kovaškega pomočnika za izdelovanje plankov, dobro izurjen v tem delu, dobi plače na dan 2 kroni, hrano in vsak dan liter vina. Matevž Seljak, izdelovalec sekir, Lovranovo, pošta Nova vas pri Rakeku. 1089 2

Zahtevajte zastoj

In franko moj veliki, bogato ilustrovani glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst mikelnstih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih, godbenega orodja, jeklenega in nujnega blaga po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel remont. ura K 3-
izvir. izvir. „Roskopf“ pat. ura K 5-
registr. „Adler Roskopf“ nikel. remont. s sidro K 7-
Goldin rem. ura „Luna“, kolese s K 8-50
srebr. rem. ura „Oloria“ K 9-40
„dvojni plašč“ K 12-50
„oklep. veržica z rince na K 2-80
pero in karab. 15 gr. težka K 10-50
ura s kuzavice K 8-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-
švarcvaldska ura K 2-80.

Za vsake ure blagovno jamstvo!
Nikol. relikvi. Zemlja dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure Hanna Konrad,
in ka. dvorni založnik v Mostu (Brux) 654.
Češko 2314 3-4

Zaradi pozne sezone prodaja najnovejšo damsko, moško, dekliško, deško in otroško konfekcijo tudi pod lastno ceno

O. BERNATOVIČ

„Angleško skladišče oblek“

v Ljubljani, Mestni trg šte. 5. 5761 36

Veletrgovina dalmatinskega vina

Br. Novaković

Ljubljana. — Telefon št. 244.

Lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji.

Priporočajo si občinstvu svoja pristna rdeča, črna, bela in desertna vina, kakor tudi domači tropinovec, konjak, slivovko itd. po primernih cenah. 645 80-16

Ceniki in vzorci poštne prosti.

Štev. 5833.

Naznanilo.

Podpisani deželni odbor naznanja, da se bodo izmenjavali taloni od obveznic 4% deželnega posojila iz l. 1888. proti novim kuponskim polam od 1. julija tekočega leta dalje, in sicer v Ljubljani pri deželni blagajnici in na Dunaju pri Union banki.

Proti izročitvi talona se bodo od 1. julija 1908. l. dalje izplačevale tudi dne 1. julija t. l. v plačilo dospele polletne obresti.

Imetniki teh posojilnih obveznic se torej vabijo, da vlagajo pri pristojnih plačilnih mestih po posameznih kategorijah aritmetično razvrščene talone s posebnimi konsignacijami.

Obrazci za te konsignacije se dobe ondi brezplačno,

Ljubljana, dne 29. aprila 1908.

1072 3-2

Od deželnega odbora kranjskega.

Moderna svila za bluze

in nakit, baršuni, pliši, žipkasto blago, žipke, vložki, svilene vezanine, pajčolani, žipkast ovratniki, modni trakovi. — Novosti vedno v najnovejši izbiri pri

P. Magdič, Ljubljana, Pražernove ulice šte. 7.

766 6 b

C. kr. priv.

240 12-9

občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 323 milijonov kron.

Poslovni izkaz zavarovalnega oddelka na življenje:

	meseca aprila 1908	od 1. jan. 1908
Vložilo se je ponudb	1591	6517
za zavarovano vsoto	K 12,652.459.73	K 52,435.030.81
Izgotovljenih polic je bilo	1404	5556
za zavarovano vsoto	K 11,060.633.86	K 45,423.663.57
Naznanjene škode znašajo	K 1,057.143.24	K 3,243.561.69

Pozor

1049 30-4

p. n. gosp. gostilničarji, zasebniki!

Vinska trgovina Alojzija Zajca v Spod. Šiški pri Ljubljani

ima v zalogi najboljša in jamčeno pristna vina iz najslavnejših vinskih gor, kakor: dolenski cviček iz Gadove peči in iz Drenovc, bizeljec, sromeljčan in druga štajerska vina, hrvaško, istrsko in goriško vino.

Cena zmerna; postrežba solidna in točna; uzorci na razpolago!

Trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg šte. 10

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepov, kakor tudi najtrpežnejših čevljev.

2250 2 4

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

priporoča svoje izborna pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko).

Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pešmetve na dom sprejema restavratore „Narodnega Doma“ g. Kržišnik (Telefon št. 82.)

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Graben 35, Mala strana, Most, ulice 17, Baden, Brno, Opatka Lipa, Opatka Kamalica, Moravski Smberg, Nödling, Kovi Jitka, Plzeň, Svltava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborskegasse 4, III. Ungargasse 77 (voge Rennweg), III. Längenasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrennerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 122, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 69, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 12, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 150 173

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 20,000.000. Reser. zaklad K 8,500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.